

Meri Huws
Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol y Santes Fair
Caerdydd
CF10 1AT

04 Mehefin 2014

Annwyl Gomisiynydd,

Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) yn gweithredu ar draws y Deyrnas Unedig. Ein nod yw gwneud y chwe sector nwyddau rydym yn eu cefnogi'n fwy cystadleuol a chynaliadwy.

Gan ymdrin â thua 75% o holl gynnyrch amaethyddol y Deyrnas Unedig, rydym yn cefnogi:

- i) Cig moch yn Lloegr – drwy ein hadran PBEX
- ii) Llaeth ym Mhrydain – drwy ein hadran DairyCo
- iii) Biff a chig oen yn Lloegr – drwy ein hadran EBLEX
- iv) Garddwriaeth fasnachol ym Mhrydain - drwy ein hadran HDC
- v) Grawnfwyd a hadau olew yn y Deyrnas Unedig – drwy ein hadran HGCA
- vi) Tatws ym Mhrydain – drwy ein hadran Cyngor Tatws

Mae ein dwy adran cig coch yn gweithredu ar gyfer Lloegr yn unig, ac nid ydynt yn dod dan gwmpas ein Cynllun Iaith Gymraeg. Yn sgil y nifer cyfyngedig iawn o dalwyr lefi yng Nghymru ar gyfer ein hadrannau Garddwriaeth, Tatws a Grawnfwyd/Hadau Olew, bu i Fwrdd yr Iaith Gymraeg, mewn llythyr dyddiedig 12 Rhagfyr 2008 gadarnhau “*mai dim ond os ydyn nhw'n ymgymryd â phrosiect penodol sydd wedi'i anelu'n llwyr at y cyhoedd yng Nghymru y bydd disgwyl i'r HGCA, yr HDC a'r Cyngor Tatws i gynhyrchu gwybodaeth a deunydd yn y Gymraeg.*” Ni ymgwymerwyd ag unrhyw brosiectau o'r fath yn ystod y cyfnod adrodd o 12 mis hyd 31 Mawrth 2014.

Mae'r adroddiad ar y tudalennau canlynol yn crynhoi gweithgarwch yr AHDB a'r modd rydym wedi cydymffurfio, yn arbennig drwy ein hadran DairyCo, â'r ymrwymadau a wnaethom yn ein Cynllun Iaith Gymraeg, ac unrhyw gynlluniau gweithgaredd cysylltiedig.

Edrychwn ymlaen at weithio gyda'ch tîm chi dros y flwyddyn sydd i ddod wrth ichi barhau i ledaenu'r Safonau Iaith Newydd, ac i ddeall beth sydd angen inni ei wneud yn wahanol er mwyn cydymffurfio â nhw, a'r Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 newydd.

Yn gywir

Tom Taylor
Prif Weithredwr

Meri Huws
Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff
CF10 1AT

04 June 2014

Dear Commissioner,

The Agriculture and Horticulture Development Board operates across the United Kingdom (UK). Our purpose is to make the six commodity sectors we support more competitive and sustainable.

Covering about 75% of total agricultural output in the UK, we support:

- i) Pig meat in England – through our BPEX division
- ii) Milk in Great Britain (GB) – through our DairyCo division
- iii) Beef and lamb in England – through our EBLEX division
- iv) Commercial horticulture in GB – through our HDC division
- v) Cereals and oilseeds in the UK – through our HGCA division
- vi) Potatoes in GB – through our Potato Council division.

Our two red meat operating divisions cover England only and are outside the scope of our Welsh Language Scheme. The very limited number of levy payers based in Wales for our Horticulture, Potatoes and Cereals/Oilseeds divisions prompted the Welsh Language Board in a letter dated 12 December 2008 to *“confirm that the HGCA, the Horticulture Development Company and the Potato Council will only be expected to produce information and material in the Welsh language if they are undertaking a specific project aimed solely at the public in Wales.”* No such projects were undertaken during the 12 month reporting period to 31 March 2014.

The report on the following pages summarises AHDB’s compliance and activity, particularly through our DairyCo division, in line with the commitments we make in our Welsh Language Scheme and associated activity plans.

We look forward to working with your team over the year ahead as you continue to roll out the new Welsh Language Standards and to understand what we need to do differently in order to comply with them and the new Welsh Language Measure (Wales) 2011.

Yours sincerely

Tom Taylor
Chief Executive

Agriculture & Horticulture
DEVELOPMENT BOARD

Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) Adroddiad blynyddol 2013/14 i Gomisiynydd y Gymraeg

Cyflwyniad

Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB), ac yn arbennig ein hadran DairyCo, wrthi'n parhau i ymestyn yr amrywiaeth o adnoddau a chymorth a ddarperir, er mwyn cwrdd â'r ymrwymadau iaith a wnaed gennym yn ein Cynllun Iaith Gymraeg.

Mae'r modd yr ydym yn cydymffurfio'n cael ei fonitro drwy Gyfarwyddwr Cyfathrebu a Gwasanaethau Cyfreithiol yr AHDB, sy'n aelod o'r Uwch Dîm Gweithredol. Cyflwynir yr adroddiad blynyddol hwn i brif Fwrdd yr AHDB yn ei gyfarfod ar 29 Gorffennaf 2014.

Mae'r prif bwyntiau canlynol yn darparu darlun cyffredinol o'r modd y mae'r AHDB wedi cydymffurfio ar lefel Gorfforaethol, ac yna ar lefel adrannol DairyCo'n benodol. Amgaeir enghreifftiau o ddeunyddiau copi caled a gellir darparu mwy os oes angen.

Lefel Gorfforaethol AHDB

Ymwybyddiaeth Rheolwyr

Hysbyswyd yr Uwch Dîm Gweithredol a'r Bwrdd ynghylch ymrwymadau'r AHDB fel rhan o'n Cynllun Iaith Gymraeg a'n Cynllun Gweithredu, y naill ym Mehefin a'r llall yng Ngorffennaf 2013.

Gwefannau

Mae Cynllun Iaith Gymraeg yr AHDB wedi'i gyhoeddi ar wefan yr AHDB yn Gymraeg a Saesneg. Bydd yr adroddiad blynyddol hwn, wedi iddo gael ei gymeradwyo, hefyd yn cael ei gyhoeddi yn y ddwy iaith ar wefan yr AHDB.

Mae tudalennau croeso yn Gymraeg ar brif wefan yr AHDB, a hefyd ar is-safleoedd adrannau'r AHDB sy'n gweithredu dros Brydain neu'r Deyrnas Unedig:

- Tudalen ragarweiniol gwefan gorfforaethol yr AHDB yn Gymraeg:
<http://www.ahdb.org.uk/cymru.aspx>
- Ein gwefan Adran Llaeth Prydain (DairyCo) ar gyfer defnyddwyr yn Gymraeg:
<http://wales.thisisdairyfarming.com/>
- Tudalen ragarweiniol ein gwefan Adran Llaeth Prydain (DairyCo) yn Gymraeg:
<http://www.dairyco.org.uk/cymraeg/>
- Tudalen ragarweiniol ein gwefan Adran Garddwriaeth (Prydain) yn Gymraeg:
<http://www.hdc.org.uk/cefnidir-y-hdc>
- Tudalen ragarweiniol ein gwefan Adran Grawnfwyd a Hadau Olew (Deyrnas Unedig) yn Gymraeg: <http://www.hgca.com/welsh-version.aspx>
- Tudalen ragarweiniol ein hadran Datws Prydain yn Gymraeg:
<http://www.potato.org.uk/cymraeg>

Recriwtio Gweithwyr

Rydym yn asesu gweithleoedd a swyddi lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn hanfodol neu'n ddymunol, ac mae deunydd recriwtio'n cael ei asesu gyda golwg ar berthnasedd yr iaith Gymraeg. Roedd 'na un swydd o'r fath yn ystod y 12 mis hyd 31 Mawrth 2014 lle'r oedd yr hysbyseb yn nodi bod y gallu i siarad Cymraeg yn ddymunol, ac roedd y swydd-ddisgrifiad ar gael yn Gymraeg.

System sgorio

Cytunwyd ar system sgorio ar gyfer yr AHDB gyda Bwrdd yr Iaith Gymraeg yn 2009 ac roedd hwnnw'n dal ar waith yn ystod blwyddyn adrodd 2013/14.

Lefel Adrannol AHDB – DairyCo

Mae tua un o bob chwech o dalwyr lefi llaeth yr AHDB yn ffermio yng Nghymru.

Mae adran laeth yr AHDB, sef DairyCo, yn ogystal â chyflenwi gweithgaredd a ariannir gan y lefi, hefyd yn cyd-gyflenwi Prosiect Effeithlonrwydd y Gadwyn Gyflenwi yng Nghymru. Gwneir y prosiect hwn yn bosib drwy Gynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013 a ariannir gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig. Mae'r prosiect yn cadw at Bolisi Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru.

Mae tîm AHDB/DairyCo Cymru'n cynnwys pum aelod staff, gyda thri o'r rheiny'n gwbl rugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig. Mae'r tîm yn gwbl gyfarwydd â gweithredu'n ddwyieithog ac maent bob amser yn rhoi ystyriaeth i ofynion dwyieithrwydd. Mae Cynllun Gweithredu Iaith Gymraeg arfaethedig AHDB/DairyCo ar gyfer 2014/2015 (copi'n amgaaedig) yn cynnwys gweithgareddau fydd yn parhau i ddatblygu a gwella sgiliau ac ymwybyddiaeth y tîm.

Mae'r pwyntiau bwled canlynol yn darparu darlun cyffredinol o'r hyn a gyflawnwyd gan ein hadran DairyCo yn erbyn y Cynlluniau Gweithredu a gytunwyd ar gyfer 2013/14, gan adeiladu ymhellach ar y cynnydd a wnaed yn y blynyddoedd blaenorol.

Polisïau, deddfwriaeth a mentrau

- Gweithdrefn yn ei lle i nodi gofynion cyfredol o ran y Gymraeg ar gyfer cynnyrch a gwasanaethau newydd perthnasol.

Darparu Gwasanaethau

- Mae'r holl ddigwyddiadau Cymreig yn parhau i ddarparu deunydd a gwasanaethau dwyieithog. Mae hyn hefyd yn cynnwys y ddarpariaeth yn y brif Sioe Da Byw a gynhelir yn yr NEC yn Lloegr.
- Darparodd Cynhadledd DairyCo *Ysgogi Twf – Dyfodol Ffyniannus* fywgraffiadau, agenda, ffurflenni adborth a ffurflenni cofrestru dwyieithog.
- Mae system yn ei lle trwy gyfrwng y system rheoli perthynas â chwsmeriaid (CRM) i gofnodi dewis iaith.

Gwasanaethau a ddarparwyd ar ein rhan gan drydydd parti

- Ymgwymerir ag amryw o weithgareddau hyrwyddo gan sefydliadau trydydd parti, i helpu i hyrwyddo'r ddarpariaeth o adnoddau addysgol dwyieithog a gynigir gan DairyCo ar-lein.

Hysbysebu, llenyddiaeth a argraffir, deunydd cyhoeddusrwydd

- Mae Godro, cylchlythyr y diwydiant llaeth yng Nghymru'n gwbl ddwyieithog, gyda'r holl gynnwys yn ymddangos yn Gymraeg a Saesneg
- Darperir unrhyw ddatganiadau i'r wasg yn Gymraeg os gwneir cais
- Anfonir llythyrau eglurhaol dwyieithog gydag unrhyw adroddiadau perthnasol fel bo angen
- Roedd paneli arddangos ein stondin yn Sioe Frenhinol Cymru'n gwbl ddwyieithog

Cyfathrebu ac addysg

- Mae staff sy'n siarad Cymraeg yn delio'n awtomatig ag unrhyw ohebiaeth/ddeunydd cyfathrebu yn Gymraeg
- Mae'r cynnwys Cymraeg yn cael ei adnewyddu'n rheolaidd ar brif wefan DairyCo, sef www.dairyco.org.uk ac mae tua 50% o wefan DairyCo ar gyfer defnyddwyr, sef www.thisisdairyfarming.com yn ddwyieithog erbyn hyn. Mae cynlluniau ar droed hefyd i gyfieithu deunydd arall ar gyfer defnyddwyr.
- Mae adnoddau addysg ar-lein dwyieithog ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd yn parhau i gael eu hyrwyddo a'u lawrlwytho o wefan yr AHDB a ariannir ar y cyd, sef www.foodafactoflife.org.uk.

Staffio

- Mae tîm AHDB/DairyCo Cymru'n cynnwys tri aelod staff sy'n gwbl rugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig
- Roedd hysbyseb recriwtio diweddar yn nodi bod y gallu i siarad Cymraeg yn ddymunol ac roedd y swydd-ddisgrifiad ar gael yn Gymraeg.

Trefniadau mewnol

- Mae cynlluniau marchnata'n parhau i danlinellu'r ffaith bod angen rhoi ystyriaeth i Gynllun yr Iaith Gymraeg gyda golwg ar wasanaethau a chynnyrch lle bo'n berthnasol, a chyflwynwyd cynlluniau i danlinellu pwysigrwydd ystyried gofynion y Gymraeg yn ystod Cyfarfod Staff DairyCo ym Mai 2014.

Mehafin 2014

Agriculture and Horticulture Development Board Annual report 2013/14 to the Welsh Commissioner

Introduction

The Agriculture and Horticulture Development Board (AHDB) and, in particular, our DairyCo division, continues to make progress on extending the range of resources and support we provide to deliver the Welsh Language commitments we make in our Welsh Language Scheme.

Our compliance is monitored through the AHDB Director of Communications & Legal Services who sits on the Senior Executive Team. This annual report will be presented to the main AHDB Board at its meeting on 29 July 2014.

The following top line points provide an overview of compliance by AHDB at a Corporate level and then at the specific DairyCo divisional level. We enclose some example hard copy materials and more are available on request.

AHDB Corporate Level

Management Awareness

The AHDB commitments within our Welsh Language Scheme and Action Plan were communicated to the Senior Executive Team and to the Board in June and July 2013 respectively.

Websites

The AHDB Welsh Language Scheme is published on the AHDB website in Welsh and English language versions. This annual report, once accepted, will also be published in both languages on the AHDB website.

There are Welsh language welcome pages on the main AHDB website and also on the sub-sites of the AHDB divisions which have a GB or UK remit:

- The AHDB corporate website introductory page in Welsh: <http://www.ahdb.org.uk/cymru.aspx>
- Our GB Milk Division's (DairyCo) consumer facing website in Welsh: <http://wales.thisisdairyfarming.com/>
- Our GB Milk Division's (DairyCo) introductory web page in Welsh: <http://www.dairyco.org.uk/cymraeg/>
- Our GB Horticulture Division's introductory page in Welsh: <http://www.hdc.org.uk/cefndir-y-hdc>
- Our UK Cereals and Oilseeds Division's introductory page in Welsh: <http://www.hgca.com/welsh-version.aspx>
- Our GB Potato Division's introductory page in Welsh: <http://www.potato.org.uk/cymraeg>

Employee recruitment

We assess workplaces and jobs where the ability to speak Welsh is essential or desirable and recruitment materials are assessed for Welsh language relevance. There was one such post during the 12 months to 31 March 2014 where the ability to speak Welsh was advertised as desirable and the job description was available in Welsh.

Scoring system

An AHDB scoring system was agreed with the WLB in 2009 and remained in operation during the 2013/14 reporting year.

AHDB Divisional Level – DairyCo

Approximately one sixth of AHDB's milk levy payers farm in Wales.

AHDB's dairy division, DairyCo, in addition to the delivery of levy-funded activity also jointly delivers a Supply Chain Efficiency Project within Wales. This project is made possible through the Rural Development Plan for Wales 2007-2013 which is funded by the Welsh Government and the European Agricultural Fund for Rural Development. The project adheres to the Welsh Government's Welsh Language Policy.

The AHDB/DairyCo Wales team includes five members of staff, three of which are fully competent in written and spoken Welsh. This team is fully experienced in delivering their work bilingually and always take into consideration bilingual requirements. The proposed AHDB/DairyCo 2014/2015 Welsh Language Action Plan (copy enclosed) contains activities to continue to develop and improve the skills and awareness of the team.

The following bullet points provide a top line overview of what has been achieved by our DairyCo division against the agreed 2013/14 Action Plan, further building on the progress achieved in earlier years.

Policies, legislation and initiatives

- Procedure in place to identify current Welsh language requirements for relevant new products and services.

Delivering services

- All Welsh events continue to provide bilingual material and services, This also includes provision at the main Livestock Show held at the NEC in England
- The DairyCo Conference *Going For Growth – A Thriving Future* provided bilingual biographies, agenda, feedback and registration forms
- System in place via customer relationship management (CRM) system to record the language preference.

Services undertaken on our behalf by third parties

- A range of promotional activities are undertaken by 3rd party organisations to help promote the DairyCo Welsh bilingual education resource online offering.

Advertising, printed literature, publicity materials

- Godro, the Wales dairy newsletter is fully bilingual with all content appearing both in English and Welsh
- All press releases are provided in Welsh on request
- Bilingual covering letters accompany relevant reports as and when required
- The stand display panels at the Royal Welsh Show were fully bilingual.

Communication & education

- Welsh speaking staff automatically deal with Welsh correspondence/general communication
- Welsh language content consistently refreshed on both the main DairyCo website of www.dairyco.org.uk and the DairyCo consumer facing website of www.thisisdairyfarming.com, is now approx. 50% bilingual. Plans are also in place to translate other consumer facing communication
- Welsh bilingual online education resources for both primary and secondary schools continue to be promoted and downloaded from the AHDB jointly funded website: www.foodactoflife.org.uk.

Staffing

- The AHDB/DairyCo Wales team includes three staff who are fully competent in written and spoken Welsh
- Recent recruitment advertisement noted that the ability to speak Welsh was desirable and the job description was available in Welsh.

Internal arrangements

- Marketing plans continue to highlight that consideration must be given to the Welsh Language Scheme for services and products where relevant and plans to highlight the importance of considering Welsh needs took place at the DairyCo Staff Meeting, in May 2014.

June 2014